

FUŠ – Film u školi predstavlja film

TAKO LAKO

veljača 2024.

PODACI O FILMU

Izvorni naziv: *Så jävla easy going*

Zemlja i godina proizvodnje: Švedska, 2022.

Trajanje filma: 90 min

Žanr: dramedija, romantična komedija

Režija: Christoffer Sandler

Scenarij: Christoffer Sandler, Lina Åström, Jessika Jankert, Linda-Maria Birbeck, temeljeno na romanu *Jag är ju så jävla easy going* autorice Jenny Jägerfeld.

Fotografija: Nea Asphäll

Montaža: Jens Christian Fodstad, Robert Krantz

Originalna glazba: Gustaf Spetz

Uloge: Nikki Hanseblad, Melina Paukkonen, Shanti Roney, Emil Algpeus

Producenti: Annika Hellström, Erika Malmgren

Produkcijska kuća: Cinenic Film

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=c61vNTuptyY>

Prikladno za uzrast: 13+

Ključni pojmovi: ADHD, ljubav, prihvatanje, homoseksualnost, adolescencija, identitet, seksualnost

Korelacija s nastavnim predmetima: Sociologija, Psihologija, Filozofija, Etika

FESTIVALI I NAGRADE

- Međunarodni filmski festival u Göteborgu, Švedska, 2022.
- Međunarodni filmski festival za djecu i mlade BUFF, Malmö, Švedska, 2022.
- Međunarodni filmski festival u Seattleu, SAD, 2022.

REDATELJ CHRISTOFFER SANDLER

Christoffer Sandler (1986.) radi na filmu i televiziji od 2010. godine. 2018. za švedsku je televiziju SVT napisao i režirao seriju za mlade *Sjukt oklar*. Serija je ubrzano stekla ogromnu popularnost kod publike i privukla više od pola milijuna gledatelja. Film *Tako lako* (2022.) njegov je filmski prvičanac.

KRATKI OPIS RADNJE

Joannin je um je poput blještavog lunaparka na vrhuncu sezone: 18 joj je godina, pati od hiperaktivnog poremećaja manjka pozornosti (HPMP) i svakodnevno uzima lijekove da bi mogla normalno funkcionirati. Uz depresivnog oca na bolovanju čija plaća jedva pokriva stanarinu, novca je sve manje i Joanna si ne može priuštiti lijekove. Kako ne bi postala uznemirujuća i nefiltrirana verzija same sebe, Joanna mora biti vrlo kreativna u potrazi za novcem. Usred svog tog kaosa pojavljuje se

šarmantna i samouvjerena Audrey, a Joanna sada, osim eksplozivnog uma i eksplozivno srce s kojima se mora nositi.

DUGI OPIS RADNJE

Otvara se staklenka s lijekom, uzima se tableta i Joanna odlazi svom prijatelju za seks, Matheusu. To je, na kraju krajeva, potpuno besplatna aktivnost u slobodno vrijeme. Nakon što spavaju zajedno doznajemo da Matheus dila marihuanu. Joanna odnosi vrećicu kondoma koju je Matheus dobio s posla: ne trebaju mu sada kada je samo s njom. Međutim, čini se da Joanna ne primjećuje njegove pokušaje da s njom ostvari makar i otvorenu vezu.

Nakon uobičajenog besplatnog kupanja u bazenu, telefonska poruka podsjeća Joannu da mora u ljekarnu po novu dozu lijeka. U ljekarni otkriva da zadnji računi nisu plaćeni i objašnjava ljekarniku da će bez lijeka biti jadna. Povrh svega, račun u ruci nije dovoljan za hranu i tampone u trgovini, pa se ovo potonje mora žrtvovati. Kod kuće, po običaju, zatiče oca ispred televizora. Joanna mu objašnjava svoju situaciju s lijekom. Otac je pita može li bez njega nekoliko dana nakon čega se Joanna pobuni. Sada znamo da je Joanna ta koja mora žrtvovati vlastitu dobrobit, školovanje i slobodno vrijeme zbog očevih problema.

Joanna pokušava prodati kondome u školi. Zatim, na satu njemačkog, upoznaje Audrey koja je previše ispituje: za Joannu je to nametljivo i stresno, pogotovo bez lijeka koji bi joj pomogao. Joanna pokušava dopuniti svoj prihod prodajom sokovnika i skija u zalagaonici i to joj ne ide baš najbolje. Na putu kući, otkriva Audrey koja u kinu radi na blagajni. Obje uzimaju „pauzu“ da se bolje upoznaju. Simptomi ADHD-a postaju sve vidljiviji i Joanna postaje motorički nemirna, pamćenje joj se pogoršava i zvukovi su pojačani.

Joanna pokušava pronaći posao, no tu postoji kvaka-22: da bi se mogla zaposliti potrebno joj je iskustvo, a ne može ga steći jer je nitko neće zaposliti. Osim toga, i sama je žaluje za majkom, a otac ne želi ustati s kauča i otići s njom na njezin grob. Jedina svijetla točka u životu joj je Audrey i kada dozna da će s prijateljicama otići na bazen, pobrine se da bude tamo. Zbližavaju se u bazenu, ali u svlaćionici Joanni iz ormarića ispadaju kondomi i Audrey prepostavi da ih je Joanna dobila kao „naknadu“ od svog prijatelja za seks. Stoga otkazuje njihov planirani sastanak te večeri, vadeći se poslom. Joanna potraži utjehu kod Matheusa i vidi e-poruku od kupca njegove trave, Jensa.

Na putu kući, Joanna prolazi pokraj kina u kojem Audrey radi i nagovara je da izađu u grad. Večer je bila uspješna, spoje se i završe u krevetu kod Audrey. Ujutro, dobiva poruku da joj je Mattheus prebacio na račun dvije tisuće kruna, ali zabrlja, mobitel joj ispada i ne može se više vratiti u Audreyjin stan bez ključa. Kod kuće zatiče depresivnog oca u mračnom stanu i prisiljena je iskoristiti posuđeni novac da plati račun za struju. Na prijevaru, od školskog domara iskamči ključ od Matheusova ormarića i dogovara sastanak s Jensom putem lažnog računa e-pošte. Navečer se ušulja u školu kako bi iz ormarića izvukla Matheusovu travu, ali na odlasku nailazi na Audrey koja sve teže podnosi Joannino čudno ponašanje. Joanna bi joj rado ispričala svoje probleme s lijekovima, finansijskim poteškoćama i očevom depresijom, ali se ne usuđuje. Vraća travu u ormarić i odlazi kući. Rješenje je umjesto toga izvući novac od kupca iz ormarića na stanici i pobjeći.

S lijekom u tijelu, usuđuje se Audrey ispričati svoju situaciju i to što osjeća prema njoj, ali Jens želi svoj novac natrag. U nemogućnosti da se oduži, razgovara s Matheusom koji je razočaran i tužan zbog njezinih postupaka. Joanna obećava da će mu vratiti novac. Usuđuje se povjeriti Audrey koja je tješi. Otac je ispraća do majčina groba, a zahvaljujući Audrey dobiva posao u kinu.

IZ RAZGOVORA S REDATELJEM

Imate popriličnog iskustva u kreiranju sadržaja mlade. Je li uranjanje u svijet Jenny Jägerfeld za Vas bio samorazumljiv korak?

To je možda više bila slučajnost. Puno sam radio na web-serijama i komedijama kratkog formata. Moj posljednji projekt prije ovoga bio je namijenjen tinejdžerima. Nakon toga mi se Cinenic obratio s ovim projektom i naravno da sam pristao!

Jeste li pročitali knjigu?

Kada su mi se obratili, već je postojao scenarij. Radio sam prije s Linom Åström i zajedno smo napisali vlastitu verziju scenarija. Zatim sam pročitao knjigu. Odlučili smo ukloniti neke likove, smanjiti neke popratne priče, ali okosnica je tu, naravno, ljubavna priča i Joannin ADHD.

Mislim da poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću ili ADHD, koji, prema medicinskom časopisu The Lancet, pogađa između 3 do 7 % djece i tinejdžera diljem svijeta i 3 % odraslih, i nije baš često zastupljen na ekranima...

Nisam se osobno susreo s njim i bio je to jedan aspekt koji me doista zanimalo. Osobno se volim igrati s vizualnim prikazima i bila je to lijepa prilika da istražim kako vizualizirati Joannino stanje uma.

Što je nadahnulo Vaš vizualni stil?

Mnogo toga. Kao dijete obožavao sam Ratove zvijezda. Usmjeren sam na žanr i volim, na primjer, filmove Edgara Wrighta, način na koji on priča priču bez potrebe da išta kaže. Ovim filmom željeli smo stvoriti osjećaj iz snova, kroz slike, zvuk, montažu itd. i kontraste. S redateljicom fotografije Neom Asphäll, razgovarali smo o tome na koji način pristupiti ovom filmu. Na primjer, stvorili smo ukočenost, sterilan osjećaj kada Joanna komunicira s odraslima - to je uokvireno na drugačiji način nego kada se Joanna druži s Audrey. U takvim trenucima ima topline i bliskosti. Zatim postoji kontrast između treperavih svjetala (koja odražavaju Joannin unutarnji nemir) i umirujućih mesta - bazena, na primjer, gdje se Joanna osjeća sigurno.

Koliko ste istraživali da biste razumjeli Joannino stanje?

Puno sam čitao, intervjuirao ljudе i koristio materijal iz knjige. Autorica knjige opisuje Joannino stanje kao ludi cirkus u njezinoj glavi i stalni kaos. Intervjuirao sam ljudе koji su rekli da svatko drugačije doživjava ADHD. Jedna je osoba rekla: „Zamislite da ste na željezničkoj stanici i svi uzvikuju vaše ime...“ To mi je dalo ideju za zvuk i svjetla u filmu. Također, još jedna zanimljiva stvar je da kada čitate o tomu, osjećate se da se mnogo toga odnosi i na vas. Melini Paukkonen koja glumi Audrey nedavno je dijagnosticiran ADHD i sama je rekla da se može poistovjetiti s pričom.

Ton je filma lagan i razigran, iako se Joanna bori sa svojim stanjem, mora se brinuti o svom oču i žudi za pravom ljubavnom vezom s Audrey. Pretpostavljam da je vaš cilj bio podići priču i učiniti je dostupnom široj javnosti?

Apsolutno. Nismo htjeli napraviti mračan i depresivan film. Željeli smo ga učiniti uzbudljivim iskustvom i možda unijeti dubinu koju možda ne očekujete. Divno je ako možete iznenaditi publiku.

Mlada Nikki Hanseblad u ulozi Joanne zaista je impresivna. Kako ste je pronašli?

Pronašao ju je jedan od producenata, a naš ju je voditelj audicija poznavao preko nekih prijatelja. Na audiciju je došla iz znatiželje, vrlo opuštenog stava. Bilo je osvježavajuće i zabavno i mogli smo vidjeti da ima puno karizme.

Kako radite s mladima koji nemaju iskustva na ekranu, pogotovo s Nikki koja, u stvari, nosi cijeli film?

Nisam joj rekao da će nositi cijeli film, to bi je učinilo nervoznom! No, ono što je bilo bitno jest stvoriti prostor u kojem će se osjećati sigurno. Mogu osjetiti kada su ljudi nervozni i ako je potrebno zbog toga ću prilagoditi scene ili dijaloge da bi glumcima bilo ugodnije.

Što vam je bilo najizazovnije u ovom Vašem prvom igranom filmu?

Bilo je zabavno i naporno istovremeno. Prijeći s kratkog formata, epizode od 15 minuta, na dramu od 90 minuta nije bilo lako. Najteže je bilo ostati samopouzdan cijelo vrijeme, usredotočen na šиру sliku i ne dati da vam tehnički detalji odvuku pažnju.

Pretpostavljam da su iskusni producenti Annika Hellström i Erik Malmgren bili velika podrška...

Da, i osjećao sam da imaju povjerenja u mene jer ne želite biti neprestano nadzirani. Također imam iskustva s montažom. Znao sam što trebam snimati, a što ne i to mi je uštedjelo vrijeme.

U konačnici, film zapravo govori o pronalaženju sebe i prihvaćanju onoga što jeste...

Apsolutno. Joanna osjeća da nikome nije dovoljno dobra i da se ljudi neće htjeti družiti s njom kada je doista upoznaju... Uči kako se nositi sa svojom nesigurnošću, a to je problem s kojim se svatko može poistovjetiti, bez obzira na dob.

ZADACI PRIJE GLEDANJA FILMA

Pažljivo pogledajte plakat za ovaj film i odgovorite na sljedeća pitanja.

- Opišite osobe na filmskom plakatu. Tko su i što rade? Kakav bi mogao biti njihov odnos.
- Kakve dojmove i osjećaje u vama budi ovaj plakat?
- Što mislite, kojeg bi žanra mogao biti ovaj film?
- Film se zove „Tako lako“. Što bi to moglo biti tako lako?

Foršpan je montirani videozapis kojim se najavljuje ili promovira neki film ili emisija. Pogledajte foršpan za ovaj film na ovoj [poveznici](#) i odgovorite na sljedeća pitanja.

- Tko ni mogao biti glavni lik u ovom filmu?
- U kakvom se okruženju odvija radnja filma?
- Pokušajte zamisliti priču na temelju ovog foršpana.
- Kakvu to „bolest“ ima glavna junakinja i kako je to na filmu prikazano?
- Znate li što je to poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću ili ADHD?
- Znate li kako se ADHD manifestira? (impulzivnost, nemir, stalno kretanje i pričanje, nemogućnost zadržavanja koncentracije i obavljanja zadataka)
- U kakvom bi odnosu mogle biti dvije djevojke na filmu?

ZADACI TIJEKOM GLEDANJA FILMA

Zadaci tijekom gledanja filma olakšavaju usredotočenost na sam film. Kako bi se razvila živa rasprava s različitim stajalištima, podijelite razred u više različitih grupa. Ako je to moguće, neka učenici vode bilješke tijekom gledanja filma: ovo za njih može predstavljati izazov i biti dobra vježba.

- Na koji je način Joannin unutarnji nemir kao posljedica ADHD-a, prikazan gledateljima? Navedite više primjera.
- Gdje Joanna pronalazi svoj mir?
- Kojim filmskim sredstvima redatelj to naglašava? Obratite pozornost kako na fotografiju tako i na razinu zvuka.
- Na koji način gledatelji doznaju za nedavnu smrt Joannine majke?
- Koji se ponavljajući prizori koriste za prikaz depresije Joannina oca?
- Kakvo raspoloženje na vas ostavlja film?
- Postoji li neka scena koje se posebno jasno sjećate?
- Radnja filma odvija se u vama dobro poznatim okruženjima – srednjoj školi, kinu, gradskom bazenu. Je li u filmu bilo nečega „nestvarnog“ ili nečega što vas nije uvjerilo u priču?
- Je li film po nečemu bio za vas prijeloman?

ZADACI NAKON GLEDANJA FILMA

- Što vam se svidjelo, a što nije u filmu?
- Što vam je najviše ostalo u sjećanju u vezi s filmom?
- Koja je bila najsmješnija ili najuzbudljivija scena u filmu?
- Kakva je gluma u filmu? Djeluju li glumci u filmu prirodno? Jesu li uvjerljivi?
- Je li priča ispričana u filmu bila jasna i lako razumljiva?
- Što mislite o završetku filma?

Imam ADHD, i to popriličan. I uglavnom ne želim razgovarati o tome jer mi se onda čini kao da je to sve što jesam, kaže Joanna. Postoje brojne predodžbe i stereotipi o tome kako se osoba s ADHD-om ponaša i što uzrokuje ADHD. Današnja su istraživanja utvrdila da ADHD nije psihička bolest, već da se radi o umanjениm sposobnostima za, primjerice, održavanje pažnje. To je opis mnogih različitih simptoma, ponašanja i poteškoća koje su posljedica biološki oštećene sposobnosti. Posljedično, ne radi se o lošem odgoju ili lijenosti. Osobe s ADHD-om često su znatiželjne, kreativne i motivirane. Nešto što Joanna pokazuje kada pokušava riješiti svoju situaciju.

- Na koji način ovaj film progovara o ADHD-u?
- Odgovara li vašoj predodžbi ovog poremećaja?
- Je li film barem donekle uspio dočarati poteškoće s kojima se ljudi pogodeni ovim poremećajem moraju svakodnevno nositi?

Kod ADHD-a su uobičajene poteškoće s radnom memorijom i često je teško obaviti neku aktivnost ili zadatak od početka do kraja, kontrolirati misli ili impulse, održati motivaciju dovoljno dugo da izdrži neuspjhe ili neugodu. Imati ADHD može biti kao da imate unutarnji motor koji nikada ne prestaje s radom zbog čega je teško organizirati sve misli koje istovremeno bruje u mozgu. Um je

uvijek na putu negdje drugdje. To često znači da osoba upija dojmove, ali istovremeno ima poteškoća u razvrstavanju ili filtriranju onoga što je nepotrebno. Stoga postaje nemoguće odrediti prioritete. Dijagnoza je ista i kod djevojčica i dječaka, ali može imati različite oblike, možda zbog razlika u društvenim očekivanjima. Za veliku većinu ljudi, tinejdžerske su godine povezane sa stresom i socijalnom nesigurnošću, no za djevojke s ADHD-om ti aspekti postaju posebno uočljivi.

- **S kojim se tipično tinejdžerskim problemima Joanna susreće?**
- **Koje pak probleme ima zbog svog ADHD-a? Navedite primjere prikazane u filmu.**
- **Na koji nam način film pokazuje kako se Joanna osjeća iznutra?**
- **Ima li u filmu metafora?**

ADHD može uzrokovati poteškoće s pažnjom što znači da možete propustiti ili ne čuti ono što je rečeno, ne pohvatati društvene signale, osjećati se glupo ili vas mogu zadirkivati zbog vaše nepažnje. Joanna se, primjerice, ne sjeća što je rekla ni kakav je odgovor dobila. Uobičajeno je imati različite strategije za ublažavanje ili uklanjanje simptoma ADHD-a u različitim situacijama, na primjer Joanna stalno petlja s narukvicom, ne može stajati na mjestu i slično.

Joanna također nema novca za lijekove, tampone i hranu. Mora žrtvovati svoj društveni život zbog svoje finansijske situacije. Novac za lijekove pokušava pribaviti na razne načine, a kako bi riješila svoju situaciju čak i prodaje stvari koje ima kod kuće. I taman kada uspije posuditi novac od Matheusa, kod kuće joj isključe struju i mora je platiti. Prisjetite se prizora u školskoj kantini kada Joanna trpa hranu u ruksak, prijateljica je poziva da izađu vani, a ona odbija zbog „drugih obaveza“.

- U filmu se Joanna na razne legalne i ilegalne načine pokušava domoći novaca. Možete li se prisjetiti koji su to načini?
- Zbog čega je Joanna u tako teškoj ekonomskoj situaciji?
- Što mislite, što Joannine školske kolege misle o Joanni?
- Kako se ponaša njezin otac? Može li se njegovo ponašanje opravdati?
- Na koje je druge načine Joanna mogla riješiti svoju situaciju? Ima li načina da ona i otac dobiju kakvu pomoć?
- Konvencija o pravima djeteta navodi da sva djeca imaju pravo na životni standard koji promiče njihov fizički, psihički, duhovni, moralni i društveni razvoj. Glavnu odgovornost za to snose roditelji, a konvencija također kaže da se to mora odvijati u okviru roditeljskih i finansijskih mogućnosti. Država također ima odgovornost pomoći roditeljima i drugima koji su odgovorni za dijete da stvore te uvjete. Ako je potrebno, država mora pružiti pomoć i potporu, osobito u pogledu hrane, odjeće i stanovanja.
- Na koji način Joannina situacija ne postiže ciljeve Konvencije o pravima djeteta?

Možemo slobodno reći da su glavne teme filma razvoj odnosa između Joanne i Audrey, Joannine ekonomske i zdravstvene poteškoće te Joannina nespremnost da se otvori Audrey i sve joj prizna. Biti čovjek, imati seksualne i emocionalne odnose s drugim ljudima može biti samo po sebi komplikirano, no biti tinejdžer s ADHD-om doista je izazovno. Seks i šale na račun seksa provlače se kroz cijeli film, posebno u sceni kada Joanna pokušava prodati kondome u školi i kada, ugledavši, Audrey, pokušava izglađiti čitavu situaciju komentirajući kako, eto, barem ne prodaje drogu, na što joj Audrey odgovara: „Skoro pa bi droga bila manje čudna.“ Što vam ovo govori o mišljenju mladih o seksualnosti u odnosu na droge?

- Opišite glavni lik, Joannu. Koje su njezine mane i koje su njezine slabosti?
- Na koji biste način opisali njezin odnos prema Matheusu i Audrey. Što Joanna traži od jednog, a što od drugog?
- Na koji način Matheus pokazuje da je zainteresiran za Joannu?
- Na koji način u filmu primjećujemo da su Joanna i Audrey zainteresirane jedna za drugu?
- Što mislite, kako Audrey gleda na Joannino čudno ponašanje? Što bi Joanna mogla učiniti drugačije? Na koji način, na primjer, komunicira?
- Što se događa kada se Joanna usudi otvoriti i priznati Audrey da joj je teško?
- Kako je prikazan seks između Joanne i Matheusa, a kako između Joanne i Audrey.
- Prisjetite se prizora Joanne i Audrey u krevetu. Kakav osjećaj prenosi? Zašto je krevet okružen „crnilom“ i čini se kao da lebdi? Kamo je nestao ostatak sobe / stana / svijeta?
- Što mislite, zašto se redatelj odlučio snimiti njihov zagrljavaj iz ptičje perspektive tj. odozgo, a ne iz neke druge?
- Ovaj film govori o ljubavnoj priči između dvije djevojke. Mislite li da je namijenjen samo za homoseksualnu publiku? Obrazložite svoje mišljenje.

POREMEĆAJ POZORNOSTI S HIPERAKTIVNOŠĆU (ADHD)

Poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću ili ADHD (od engl. naziva *Attention Deficit Hyperactivity Disorder*) općenito se smatra neurobiološkim poremećajem. ADHD se u literaturi može naći i pod nazivom „hiperkinetički sindrom“ ili „minimalna cerebralna disfunkcija“. Karakterizira ga nemogućnost održavanja usmjerene pozornosti, impulzivnost i hiperaktivnost. Prema posljednjim kriterijima dijagnosticiranja ADHD-a, postoje tri vrste ovog poremećaja: 1) ADHD s kombiniranim karakteristikama hiperaktivnosti, impulzivnosti i pomanjkanja pozornosti; 2) ADHD s pomanjkanjem pozornosti kao primarnom karakteristikom i 3) ADHD s impulzivnošću i hiperaktivnošću kao primarnim karakteristikama. Prva i treća vrsta se najčešće i najlakše identificiraju i dijagnosticiraju, zbog vrlo vidljivih simptoma koje djeca pokazuju. Takva djeca su vrlo glasna, konstantno u pokretu, često se bave i opasnim aktivnostima te često grubo i nepristojno odgovaraju odraslima. Druga

grupa, u kojoj se vrlo često nalaze ženska djeca, obuhvaća tzv. „tihe sanjare“. Takva djeca gube stvari, ne mogu raditi samostalno, ne završavaju svoje zadatke i često budu izgubljena u vlastitim mislima. Procjene znanstvenika kreću se od 1 do 20 % djece ispod 18 godina kod kojih se pojavljuje ADHD. Opće prihvaćena procjena je da se tu radi o 3 do 5 % djece, što otprilike predstavlja jedno do troje djece s ADHD-om u učionicama od 30 učenika. Poremećaj je češći kod dječaka nego kod djevojčica. Točni uzroci poremećaja pozornosti s hiperaktivnošću slabo su poznati, no vjeruje se da su simptomi povezani s kemijskom neravnotežom u mozgu.

Tinejdžeri u dobi između 13 i 18 godina bolje kontroliraju simptome poremećaja pozornosti koji uključuju hiperaktivnost. No, ako se poremećaj ne otkrije, mogu se pojaviti i veći problemi poput zaostajanja u školskom radu ili prilikom većih promjena kao što su promjena škole ili odlazak na fakultet. Simptomi poremećaja pozornosti u odraslih mogu biti gotovo neprimjetni. Mnogi odrasli ljudi nesvesno pate od poremećaja pozornosti koji nikad nije dijagnosticiran niti liječen. Kod tih ljudi mogu se javiti problemi poput depresije ili nemogućnosti zadržavanja stalnog posla.

Potpuno izlječenje od poremećaja pozornosti s hiperaktivnošću danas je još uvijek nemoguće. Međutim, moguće je vrlo uspješno kontroliranje simptoma koje zatim dovodi do poboljšanja u odnosima s roditeljima, učiteljima i ostalom djecom, boljim rezultatima u školi, uspješnjim izvršavanjem zadataka, boljim usmjeravanjem pozornosti te na kraju i većim samopoštovanjem i samopouzdanjem. U liječenju ADHD-a najčešće se koriste psihofarmakološka sredstva, u prvom redu stimulatori središnjeg živčanog sustava. Ovi lijekovi reduciraju simptome kod gotovo 70 % osoba koje pate od poremećaja pozornosti.

Kod nas ne postoje posebno specijalizirane ustanove koje se bave liječenjem isključivo ADHD-a no, roditelji koji primijete neke od simptoma hiperaktivnosti kod svoje djece mogu se obratiti Poliklinici za zaštitu djece grada Zagreba, Klinici za dječje bolesti Zagreb – Psihotrauma centar ili Specijalnoj bolnici za psihijatriju djece i mladeži.

ROMANTIČNA KOMEDIJA

Romantična komedija ili, rjeđe, ljubavna komedija, je izraz koji u svoj najširem smislu označava sva scenska djela koja pripadaju žanru komedije sa time da u njima značajan element zapleta predstavlja ljubavni odnos ili osjećaji dvoje glavnih protagonistova. U svom užem, odnosno mnogo češće korištenom smislu, pod time se podrazumijeva specifičan filmski žanr koji kombinira žanrovske odrednice filmske komedije i ljubavnog filma. U svojem još užem smislu se pod time podrazumijeva filmski žanr s „neslužbenim pravilima“ koji se etablirao u klasičnom Hollywoodu, a za koga se ponekad koristi i engleska skraćenica **romcom** (od riječi *romantic comedy*). Romantična komedija često se priča iz perspektive ženskog lika, budući da taj žanr često gledaju uglavnom žene. Često ih zovu i **chick-flicks**. U posljednje vrijeme pojatile su se mnoge romantične komedije koje na različite načine ruše te konvencije. Žanr često ima smiješne seksualne aluzije/šale, a ovaj film miješa romantični i komični žanr.

- Navedite neke romantične komedije koje ste gledali.
- Koje likove i „sastojke“ obično ima romantična komedija? Što se događa i kojim redoslijedom? *
- Znate li neku romantičnu komediju koja krši žanrovske konvencije?

* Struktura romantične komedije vrlo je precizna: nakon što u ljubavnu svakodnevnicu uvede nešto što ju poremeti, romansa se razvija prema nadilaženju konflikta i uglavnom sretnom kraju. Drugi je model onaj u kojem prepreka postoji od samog početka, a tenzija privlačnosti para kroz cijeli se film razvija usprkos nagnućima razuma koji upozorava na ludost. No model je uvijek isti: tenzija/konflikt i njihovo razrješenje. Obično se djevojka i momak upoznaju, susret je napet i neugodan, ali na zabavan i duhovit način. Likovi mogu imati različite osobnosti ili mišljenja, sve na temelju ideje da se suprotnosti međusobno privlače. Kroz film se pojavljuje prepreka koja ljubavniku razdvaja i koja je uglavnom rezultat nesporazuma ili loše komunikacije. Sve se često odvija na mjestima s kojim se publika može poistovjetiti (škola, ured ili svakodnevni život općenito). Glavna protagonistica, iz čije je perspektive uglavnom ispričan film, je lijepa, pouzdana, neovisna, ali nesretna u ljubavi i usamljena. Muški je protagonist zgodan, šarmantan i duhovit, ali pomalo izgubljen i ne zna što želi. Najbolji prijatelji ne igraju veliku ulogu u radnji, ali su često i najzabavniji: daju dobronamjerne savjete za koje glavni likovi ionako ne mare. Montaža je često besprijekorna i privlači što manje pažnje. Boje su vesele, s puno svjetla, no ponekad je osvjetljenje potamnjeno kako bi odražavalo raspoloženje lika. Zvučni zapis često sadrži dobro poznate pop pjesme.

FILMSKA ADAPTACIJA ILI EKRANIZACIJA

Adaptacija književnog djela je prilagodba književnog djela (ili nekih njegovih dijelova) za neku drugu namjenu. Književna djela najčešće se adaptiraju u kazališne komade. Takvo prilagođavanje književnog djela naziva se **dramatizacija**. U novije vrijeme popularnost kazališne adaptacije uvelike je zamijenila filmska adaptacija. **Filmska adaptacija znači prilagodbu književnog djela za izvođenje na filmu**. Osim romana, noveli ili pripovijedaka, za filmsko ostvarenje se adaptiraju i dramska djela što znači da kod filmske adaptacije djelo mora biti preoblikovano kako bi se njegove književne komponente mogle zamijeniti filmskim komponentama. Svi opisi okoline i vanjski opisi likova pretvaraju se u vizualne elemente filma, monolozi su najčešće prikazani kao akcije bez riječi (iako nekada narator iz knjige može postati narator i u filmu), a dijalazi postaju razgovori u filmu.

Filmska verzija književnog djela zapisuje se u **scenarij**, zbog čega se književno djelo često mora skratiti i preoblikovati kako ne bi bio previše dugačak u svojoj filmskoj formi. Kao i kod kazališne adaptacije, ni filmska ne smije narušiti dotadašnju vrijednost djela, ne smije mijenjati glavnu temu, osobine likova, niti ideju književnog djela. Nekada su filmske adaptacije književnih djela toliko uspješne, da popularnost knjige stave u drugi plan (primjerice film *Zameo ih vjetar*, snimljen po istoimenom romanu Margaret Mitchell), ali filmske adaptacije najčešće su samo lošije verzije književnih djela. U najboljem slučaju, film napravljen po knjizi ima vlastitu vrijednost, pa ga je teško usporediti s knjigom, koja ima vlastitu.

Jedni od trenutno najpopularnijih filmskih adaptacija književnih djela su: trilogija *Gospodari prstenova*, napravljena po romanima J. R. R. Tolkiena, filmovi o Harryju Potteru, napravljeni po istoimenim romanima J. K. Rowling, filmovi o *Sumrak sagi*, *Igrama gladi* i sl. Jedna od najuspješnijih adaptiranih drama je *Tramvaj zvan čežnja*, čiji je scenarij napravljen po kazališnom komadu Tennesseea Williamsa.

DODATNI ZADACI

- Što je za vas prijateljstvo? Kako biste opisali pravog prijatelja? Zašto se družite baš s tim osobama?
- Što znači biti drugačiji? Kako se nositi s ljudima koji su drugačiji? Jeste li se ikada borili, jer ste drugačiji od drugih? Zašto je različitost dobra?
- Što mislite, predstavljaju li životi ovih srednjoškolaca glavne probleme današnje djece i mlađih?
- Odaberite neki roman ili pripovijetku i napravite svoju vlastitu verziju u vidu kratkog filma ili stripa. Koje dijelove priče biste željeli zadržati? Kako bi izvorna radnja izgledala u vašoj, novoj verziji?

IZVORI

<https://nordiskfilmogtvfond.com/news/stories/so-damn-easy-goings-christoffer-sandler-on-making-an-uplifting-film-about-tough-issues>

<https://www.plivazdravlje.hr/aktualno/clanak/2645/Poremećaj-pozornosti-s-hiperaktivnoscu-ADHD.html>

https://lucas-filmfestival.de/medien/2022/09/LUCAS45_Paedagogisches_Begleitmaterial_SO_DAMN_EASY_GOING.pdf

<https://www.filminstitutet.se/globalassets/2.-fa-kunskap-om-film/filmpedagogik/filmhandledningar/filmhandledningar-pdf/er/sa-javla-easy-going.pdf>

Rezervacije termina i dodatne informacije: Antonio Piljan, koordinator FUŠ-a

099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije: Nataša Šimunov, voditeljica Kina Valli

052 222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Ljiljana Kragulj

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Pula Film Festival

www.pulafilmfestival.hr

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

European Children's
Film Association
Association Européenne du Cinéma
pour l'Enfance et la Jeunesse

